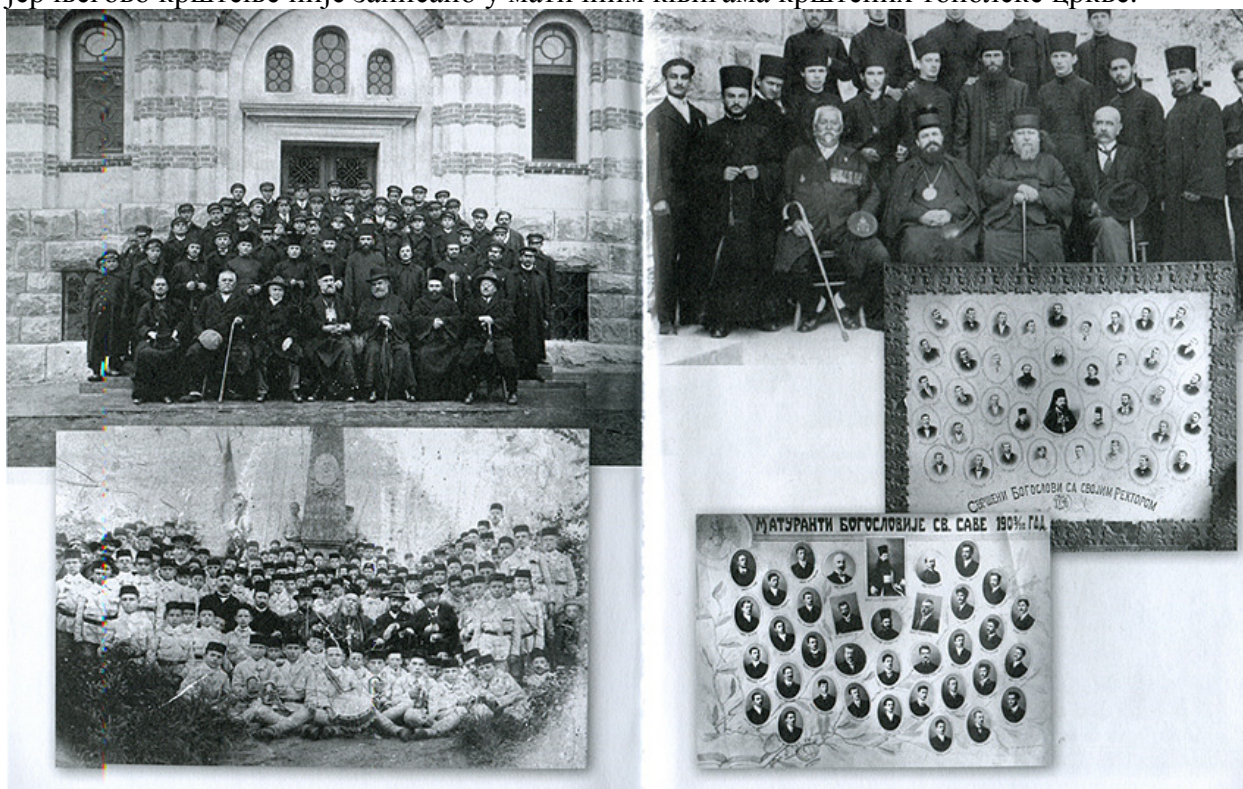

ПРИЛОЗИ БИОГРАФИЈАМА АРХИМАНДРИТА КИРИЛА ЈОВИЧИЋА (1837-1908)
И ПРОСФЕСОРА БОГОСЛОВИЈЕ ПАВЛА ШВАБИЋА (1861-1926)

Професор Београдског универзитета у пензији (Физички факултет) др Александар Б. Срећковић прикупио је неколико значајних биографских података о архимандиту Кирилу и професору Швабићу (рођени у XIX веку у селу Божурњи код Тополе), који су оставили препознатљив траг у црквеном животу Србије крајем XIX и почетком XX века

Живојин Јовичић (архимандрит Кирил) рођен је 1837. године у шумадијском селу Божурњи крај Тополе (Јелена Блажић Пејић, *Руска словенска добротворна друштва и Српско подворје у Москви (1874-1917)*, Истријска часопис, Књ. LXIV, 2015, 350-352) у роду Јовичића, који припада фамилији познатој као Швабићи (Павловићи, Топаловићи, Лукићи, Јаковљевићи, Милованчевићи, Димитријевићи и Јовичићи). Славе Аранђеловдан (Боривоје М. Дробњаковић, *Јасеница*, СЕЗб, књ XXV, Насеља и порекло становништва, књ. 13, Београд 1923, стр. 279). Родоначелник Јовичића је Јовица Миловановић (рођен 1763), звани Чупа (Необјављени мемоари Гаје Швабић, Топола око 1916, стр. 12) који је имао пет синова, Илију (1806), Петра (1813), Димитрија (1816), Вујицу (1818) и Вула (1820). Не зна се од којег Јовициног сина потиче Живојин, јер његово крштење није записано у матичним књигама крштених тополске цркве.

После завршене гимназије и богословије у Београду, у периоду од 1857. до 1863. године, бавио се просветним радом као учитељ и ђакон. Био је учитељ у Божевцу, у Округу пожаревачком 1857/1858. школске године, затим у Тополи школске 1858/59. и 1859/60. године, као и ђакон тополске цркве 1861. године. Из Тополе је премештен у Рачу крагујевачку где је био учитељ од 1860/61. до 1862/63. школске године и ђакон

рачанске цркве 1862. године (Календар са Шематизмом Књажевства Србије /1854-1859/, Београд; Календар са Шематизмом Србског Књажевства /1860-1866/).

Живојин Јовичић је школовање наставио на Московској духовној академији од 1864. до 1868. године (Ј. Б. Пејић, *Руска словенска добротворна друштва*). По повратку из Русије, радио је као вероучитељ у Београдској гимназији у периоду од 1868. до 1874. године, предајући *науке хришћанске, словенско-црквени језик и рачун* (Календар са Шематизмом Књажевства Србије /1867-1882/), Београд; Просветни гласник, 1880-1914; <http://www.ubsm.bg.ac.rs>). Био је и *професор религије* у Артиљеријској школи и Војној академији школске 1874/75. и 1875/76. године. Први је уредник листа *Весник Српске цркве*, који почиње да излази 1890. године као орган свештеничког удружења.

У београдској Богословији био је професор од 1876. до 1880. године, где предаје *историју хришћанске Цркве, морално богословље и руски језик* (Календар са шематизмом 1867-1882). Прота Живојин Јовичић био је и члан комисије за полагање професорских испита за *историју Хришћанске и Српске Цркве, обредословље и омилитику* за школску 1882/83. годину (Просветни гласник).

Јовичић је 1880. године произведен за протојереја (Ј. Б. Пејић, *Руска словенска добротворна друштва*). Као протојереј, предавао је у Богословији *библијску историју, историје Хришћанске Цркве, руски језик, литургику, црквена правила и црквено певање* и то у периоду од 1880. до 1891. године. У међувремену, био је и хонорарни наставник у Учитељској школи у Београду за предмет *наука хришћанска*, школске 1889/1890. године.

Упоредо са овим дужностима, био је и члан Одбора Српског друштва Црвеног крста од 1881. до 1885. године (Необјављени мемоари Гаје Швабића). Исказао се као просветни добротвор, када је 1881. године одредио да се 60 примерака књиге *Мамајево разбојиште*, коју је превео и штампао, раздају књижницама изабраних школа (Просветни гласник).

Архимандрит постаје 1892. године и до 1898. године архимандрит Кирил (Јовичић) био је старшина Српског подворја у Москви. Врло активно је учествовао у раду новооснованог Словенског друштва узајамне помоћи и био заменик председника Друштва. Заслужан је што је у Русији скупљана помоћ српским црквама и манастирима и што је 1896. године обезбеђено 10.000 рубаља, да би биле прослеђене Одбору за помоћ поплавленима у Србији (Ј. Б. Пејић, *Руска словенска добротворна друштва*).

„У периоду од 1900. до 1903. године у Београду су постојале две Богословије, стара која је радила од 1836. године и нова која је под именом Светог Саве почела са радом 1900. године.“ Ректор старе био је школске 1900/1. и школске 1901/2. године архимандрит Кирил (*Богословија Светог Саве 1936-2016*, Београд 2016, 86-87).

Према указу краља Петра I Карађорђевића од 31. децембра 1903. године, а на предлог министра просвете и црквених послова, професор архимандрит Кирило (Јовичић) постављен је за ректора Богословије Светог Саве у Београду (Државни календар Краљевине Србије /1895-1903, 1906, 1911/, Београд). Истим указом, Павле Швабић, Кирилов рођак и земљак, постављен је за професора ове Богословије.

Архимандрит Кирило пензионисан је по сопственој молби 1905 године (Просветни гласник). Умро је 1908, у 71. години живота (Ј. Б. Пејић, *Руска словенска добротворна друштва*). За собом је оставио кћерку Милу и сина Љубомира Јовичића, потпуковника.

Дела архимандрита Кирила Јовичића:

Слово на дан светог Николе, Београд 1873; Светковина двадестпетогодишњег архипастирског рада Митрополита српског г. Михаила, Београд 1880; Беседа проте Живојина Јовичића, професора Богословије, говорена 13. јануара 1889. на Светосавској Прослави у Богословији, Београд 1889; Беседа на парастосу Дели-Папаз-Стојана Крстића, Београд 1890; Робињица Злата, Београд 1893; Четрдесетодишња прослава архипастирске службе митрополита српског господина Михаила, Београд 1895.

Преводи:

Преко руског: Х. Бичер-Стоу, *Узор девојка*, Београд 1882; с руског: *Пећине (Катакомбе). Приче из првих векова хришћанства*, Београд 1871; М. П. Погодин, *Писмо М. Погодина писано чешком историописцу Палацком*, Београд 1871; Д. Л. Мордовцев, *Мамајево разбојиште или битка на Куликовом пољу, између Руса и Татара*, Београд 1881; И. А. Крилов, *Најобдареније басне*, Београд 1883.

За Народно позориште превео је Гогољевог *Ревизора* (изведен 1. фебруара 1870), *Писарско место* и *Складно склониште* А. Х. Островског (1881).

Павле Н. Швабић рођен је 1861. године у селу Божурњи крај Тополе. Завршио је богословију у Београду (Радомир В. Поповић, *Извори за црквену историју*, Београд 2006, 36). Као свршен богослов, био учитељ у Врчину, у Београдском округу школске 1883/84. године. Из Врчина је премештен у Тополу, где је био учитељ од 1884. до 1886. године. Школске 1885/86. године био је и управитељ ове школе (Календар са шематизмом Краљевине Србије /1883-1890/, Београд).

У време пописа 1885. године у Тополи је уписано самачко домаћинство учитеља Павла Швабића који је стар 23 године (Архив Србије, Пописне књиге, Попис домаћинстава за 1885, Округ крагујевачки, Срез јасенички за Тополу /књига бр. 203/). Био је 1886. године деловођа тополског Друштва Црвеног крста. По сопственој молби, разрешен је учитељске дужности и напушта Тополу после завршене 1885/86. године.

У периоду од 1887. до 1892. године наставио је изучавање богословских наука у Русији, у Санкт-Петербургу, где је завршио Духовну академију (Р. В. Поповић, *Извори за црквену историју*). Од 1892. до 1911. године био је професор Богословије у Београду. [Радослав М. Грујућ у Станојевићевој *Народној енциклопедији*, 1929, наводи да је Павле Швабић „до 1893. године био гимназијски наставник, а затим до 1924. професор у Богословији Св. Саве у Београду. 1924-1926. био је начелник Министарства вера.“ Професор Грујић као значајне Швабићеве радове из историје Београдске митрополије, објављене у Гласнику Превославне цркве (Београд), наводи: *К питању о аутономији Српске цркве* (1903), *Манастир Суково* (1902), *Антим, митрополит београдски* (1903), *Герасим Домнин, митрополит шабачки* (1906), *О постанку београдске Богословије* (1903), прем. ур.] Предавао је *историју хришћанства, историју Српске Цркве, руски језик, црквено појање, канонско право и омитику* (Државни календар Краљевине Србије /1895-1903, 1906,1911/, Београд). Био је 1911. године и професор *хришћанске науке* у приватној женској гимназији у Београду (Државни календар /1911/, Београд).

Превео је Смирновљев уџбеник *Историја хришћанске цркве* и написао уџбенике: *Историја Хришћанске цркве, књ. I*, Београд 1894, *Историја Српске цркве за ученике и ученице средњих школа, књ. II*, Београд 1901 и *Историја српске цркве за ученике и ученице средњих школа*, 1922. Писао је чланке у црквеној штампи (Р. В. Поповић, *Извори за црквену историју*).

Павле Швабић вршио је дужност надзорника основних школа на Западном Врачару и у Грочанском срезу школске 1905/6. године, у Јадарском срезу 1906/7. школске године и у Источном Врачару и Колубарском срезу школске 1907/8. године (Државни календар /1906, 1907/).

Угледни богословски писац и професор Павле Н. Швабић умро је у Београду 1926. године, у шездесет петој години живота (Р. В. Поповић, *Извори за црквену историју*).